

XVI. FAGOSZ Faipari és Fakereskedelmi Konferencia

Mintegy kétszáz résztvevő előtt zajlott a siófoki rendezvény.

Az elhangzott előadások:

Magyar gyártmányú hosszoldó gépek Kovács István ügyvezető igazgató, KINEMATIC Kft.

Gazdaságos lombosfa-feldolgozás rönkhasító szalagfűrészszel – A Bongioanni Legno fűrészipari gépei Domenico Botto területi képviselő és Molnár András faipari szakági ügyvezető, EKFM Kft.

Leitz körfűrészek alkalmazási tapasztalatai sorozatvágókon Kala Tibor, műszaki tanácsadó, LEITZ Hungaria Kft.

Szalagfűrész üzemek. Hulladékfeldolgozás és hasznosítás Veress László, ügyvezető igazgató, Technitrade Kft.

Értékközpontú alternatív megoldások az elsődleges faiparban Apostol Tamás, ügyvezető igazgató, Apostol és Társa Kft.

Az FVM Erdészeti Hivatalának célkitűzései az erdő- és fagazdaságban az ezredfordulón Barátossy Gábor, elnök, FVM Erdészeti Hivatal.

Az agglomerált falemez gyártás alapanyag-ellátási problémái, megoldási kényszerei és a falemeztermékek piaci változásai Magyarországon Fekete Lajos, vezérigazgató, FALCO Rt.

A hazai bükkpiac változásai, pódiumvita Pauerné Tóth Anna vezérigazgató, Balaton Bútor Rt., Szabó Eszter főmérnök, Északerdő Rt., Horváth Ferenc termelési vezérigazgató-helyettes, Zalaerdő Rt., Komáromi Elemér fafeldolgozási osztályvezető, BEFAG Rt. (Vitavezető: Mócsényi M.)

A parkettatermelés és értékesítés tendenciái Várkonyi Gábor, ügyvezető igazgató, Graboparkett Kft.

Praktikumok a faipari szárításban, valamint fapiaci aktualitások Sante Giorgio Broto, ügyvezető igazgató, Secea – Olaszország.

A meredek hegyoldal talaját egy sűrű, fiatal erdő védi a legjobban. Am – kiöregedvén –, egy határon túl, már inkább elősegíti annak lepusztulását. A helyéről kifordított több köbméternyi termőföld néhány év múlva a völgy aljába, a patak medrébe kerül.

Kép és szöveg: Reményfy László

Mócsényi Miklós főtktár hatalmas virágcsokorral köszöntötte a 69. születésnapját ünneplő dr. Leskó Jánost

Rönkárverés Laichingenben

(EUWID Holz 13. szám 1999. április 1.)

1999. március 17-én nevezett helységben 1846 (előző évben 3080) m³ rönk került értékesítésre. Az átlagárak a következők voltak:

	Mennyiség m ³	Átlagár DEM/m ³
Hegyi jávor	791,18	465
Magas jávor	35,58	496
Gyertyán	5,24	130
Tölgy	350,12	513
Szil	37,44	258
Hárs	72,31	212
Cseresznye	36,16	465
Köris	245,37	237
Nyír	41,31	173
Erdeifenyő	16,67	241
Luc	52,11	212
Vörösfenyő	69,45	384

Siker Siker Siker Siker Monoron

A kétnapos Magánerdő és Vállalkozás szakvásár és magánerdő tulajdonosok találkozója mindenképpen sikerként értékelhető.

Elsősorban a szervezők részéről, hiszen az immár negyedik alkalommal megrendezett vásáron most annyian jelentek meg, mint az előzőeken együttvéve.

A rendezők szándékai szerint az 1999. évi kiállítást annak a felismerésnek a jegyében szervezzük, hogy a magánerdőgazdaság nem elszigetelten, hanem az agrárgazdaság által körülvevett, így azáltal részben meghatározott környezetben folyik és a magánerdő-gazda az esetek többségében

egyben agrártermelő is. Ennek tükrében a speciális erdészeti igénybevételnek megfelelő, de az agrártermelés más területein is gazdaságosan alkalmazható erő- és munka-

gépek mellett már több mezőgazdasági munkagépet is bemutatunk.

Egyik legfontosabb jövőbeni feladatunk a ma még gyengén szervezett és 30%-ában még birtokába sem került, de 3-400 ezer főre becsülhető erdőtulajdonosi réteg mind teljesebb bevonása a részvételben azért, hogy minél többen megismerhessék az európai erdőtulajdonosi szemléletet, amely a többcélú és tartamos erdőgazdálkodás iránti elkötelezettségben gyökerezik.

Továbbra is igen fontos feladatunk a „civil” közönségnek megmutatni, hogy a magánerdő-gazdálkodás nemhogy nem egy társadalmilag káros tevékenység, hanem motorja lehet az egész magyar erdőgazdálkodás és fontos tényezője, a magyar agrárium fejlődésének.

A fenti célokat nem csak a magánerdőgazdaság gazdálkodásának megerősödését szolgáló technikai fejlesztéssel, gazdasági szervezéssel kívánjuk elérni, mert úgy gondoljuk, hogy legalább ekkora jelentősége kell legyen az érdekképviselőknek, érdekvérvényesítésnek is. Ezért ennek a területnek is megfelelő helyet biztosítottunk a MEV '99. alkalmából részben úgy, hogy a rendezvény eseményeit felhasználjuk a MEGOSZ fejlesztésére, részben úgy, hogy helyet biztosítottunk a MEGOSZ-szal együttműködő társ-érdekképviselőknek is.

A szakmai előadásokat dr. Balázs István FVM főosztályvezető, az OEE Magán- és Társult Erdőgazdasági Szakosztályának elnöke nyitotta meg. Mint fogalmazott, reméli, hogy a most először a vásárra látogató FVM Erdészeti Hivatalának elnöke jelenlétével is támogatja a magánerdő-gazdálkodás ügyét.

Barátossy Gábor elnök előadásában hangsúlyozta, hogy a nevesítés, a támogatások újragondolása és új kormányprogramként jelentkező erdőterület-növelés a

legsürgősebb feladat. (Lásd az elnökkel készített interjút.)

Dr. Erdős László a nyár- és akácültetvényekről, dr. prof. Marosvölgyi Béla az energiaerdőkről tartott előadást. Az OEE részéről Káldy József elnök és Bolla Sándor győri Helyi Csoport titkár köszöntötte az egybegyűlteket.

Péti Miklós és Víg István szervezésében külön sátorban népszerűsítette az Egyesületet. A látogatók rövidebb-hosszabb ideig időztek itt, hallgatván az egyesületet képviselő tagokra invitáló szavait, és vásárolták az egyesület jelvényeit és a szakkönyveket. Egyértelmű sikerként könyvelhető el az egyesület nyilvános megjelenése, mely oly régóta váratott magára. Joggal kérdezte az egyik látogató: „Hát eddig hol voltak???”

Beszélgetve a megjelent magánerdőtulajdonosokkal, szinte egyhangú volt az a vélemény, hogy a hatalmas erőgépek mellett szorgalmazni kell a kisebb beruházást igénylő eszközök, szerek, készségek megjelentetését a vásáron.

A monori rendezvény tehát sikerre van ítélve, különösen, ha a rendezők alaposan elemzik az eddigieket, s mindebből előrejelző következtetést vonnak le. Az egyesület a TV2 stábjának meghívásával, az ország közvéleményét mintegy tízperces tudósításban látottakkal hozta közelebb az erdőgazdálkodás egyik aktuális problémájához.

Pápai Gábor

DR. RÁCZNÉ DR. SCHNEIDER ILDIKÓ

Az Erdészeti Múzeum 1998-as évéről

A Múzeum eseménydús esztendő tudhat maga mögött, hiszen az egész év folyamán időszaki kiállításokkal is várta látogatóit.

Az állandó kiállítás – tekintettel arra, hogy a külföldi látogatók kb. 80%-a német nyelvterületről érkezik – pályázott a helyi PHARE Irodához a kiadások kétnyelvűvé tételére. A sikeres pályázat eredményeként 1996 nyarától a szöveges részek magyar és német nyelven olvashatók, emellett angol, cseh, lengyel és román nyelveken tudjuk a látogatók kezébe adni múzeumi vezetőnket. Fotókkal kiegészített, részletes múzeumi kalauzunk magyar, angol és német nyelven került kiadásra, és vásárolható meg a múzeumban.

Kiállításunk anyagát folyamatosan fejlesztjük. Gyűjtés, vásárlás, valamint adományok útján bekerülő anyagainkat tisztítjuk, kezeljük és leltározzuk, az értékesebb darabokat állandó kiállításunkon bemutatjuk, hiszen azt folyamatosan bővítjük és cseréljük.

Ezúton mondunk hálás köszönetet azoknak, akik adományaikkal hozzájárultak állandó kiállításunk bővítéséhez, nevezetesen: *Barátossy Gábor* (Budapest), *Dobó István* (Visegrád), *Farkas László* (Szombathely), *Géczy Béla* (Szentendre), *Hettinger Erőné* (Sopron), *Horváth Tibor* (Debrecen), *Keszleri József* (Budakeszi), *dr. Madas Lászlóné* (Visegrád), *Mizik András* (Pilismarót), *Németh Ferenc* (Sopron), *Németh Róbert* (Sopron), *özv. Németh Róbertné* (Sopron), *Szabó Andor Mihály*.

Természetesen hálás köszönetünk azoknak is, akik letéti állományunkat gyarapították és ezzel lehetővé tették és teszik saját szervezésű időszakos kiállításaink létrehozását.

1998-ban az alábbi időszakos kiállításokkal vártuk az érdeklődőket:

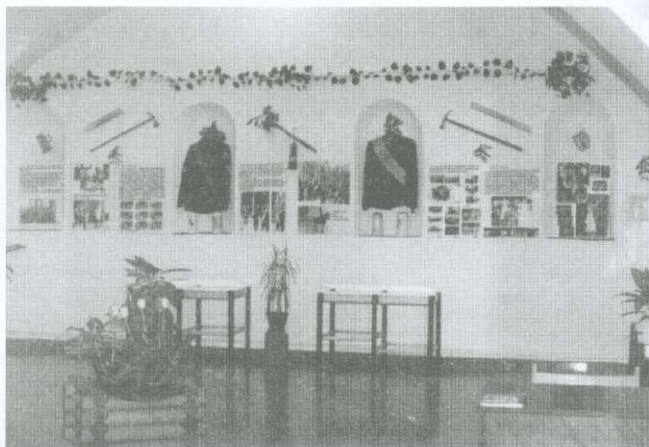
1. *Tarjáni Antal* erdőmérnök színes természetfotói januárban kerültek bemutatásra. Az esztétikus kiállítás a részletekre is felhívta a figyelmet. A nagy érdeklődéssel kísért bemutató három és fél hétig tartott nyitva.

2. Februárban tekinthették meg az érdeklődők a **Hogyan látom az erdőt?** címmel rendezett gyermekrajz-kiállításunkat, melynek anyagát az Országos Erdészeti Egyesület és az Erdészeti Lapok Szerkesztősége bocsátotta rendelkezés-

sünkre. A díjazott rajzok ugyancsak sok érdeklődőt vonzottak.

3. Március hónapban **Sopron régen és ma** című képeslap kiállításban gyönyörködhetek a látogatók. A szombathelyi gyűjtő, *Juhász Árpád* bocsátotta rendelkezésünkre értékes gyűjteményének darabjait, melyek hűen dokumentálták a városban bekövetkezett változásokat.

4. **Szalagavatótól a valétálásig** címmel rendezett hagyományörző kiállításunkat is nagy érdeklődés kísérte. A megnyitó alkalmára szerveződött egyetemi kamarakórus éneke

Részlet a Szalagavatótól a valétálásig című kiállításukról

tette emlékeztetéssé a bemutatót az értékes és változatos tárgyi és dokumentációs anyag mellett.

5. Csaknem két hónapig várta a látogatókat az **Erdések készítették** című kiállításunk, melynek megrendezését a szakársak közreműködése tette lehetővé. Ezúton szeretném megköszönni segítőkész támogatásukat, melynek során gyűjteményeiket és saját munkájukat kölcsönözték egy színvonalas kiállítás létrehozásához. Név szerint: *Bartucz Sándor* és ifj. *Bartucz Sándor* fafaragásai Sárospatakról érkeztek, *Erdős Péter* intarziákat hozott Esztergomból, *Goldbach*

Hogyan látom az erdőt? című gyermekrajz-kiállítás részlete

Az Erdések készítették című kiállítás megnyitóján résztvevők egy csoportja

Károly (Szilvásvárad) és Reichard László (Vajszló) finom művű agancsfaragásokat kölcsönzött. Jakkel Mihály (Gyöngyös) fafaragásai, Papp István (Pécs) faragott reliefjei, Németh Ferenc (Sopron) fa- és gyökérfaragásai, Trauer Hubert (Miskolc) fafaragásai más-más stílust képviselve gazdagították a kiállítást. Trauer Hubert kőcsiszolatokat is kiállított. Schneider Ede Géza Sátoraljaújhelyről kéregfaragott botokkal mutatkozott be. Tóth Aladár aprólékos mag- és fafaragásai mellett csont-, bőr- és fagyűjteményeivel tette változatossá a bemutató anyagát.

Festményeket mutatott be Pántl László (Székesfehérvár), Sztojkov Demeter (Nyíregyháza), dr. Vancsura Rudolf (Sopron), dr. Schneider Ildikó (Sopron).

Helyet kapott a kiállításon dr. Györfi Jánosné (Sopron) adományaként néhai férje, dr. Györfi János professzor 22 kötetbe foglalt népdalgűjteménye, melyet maga kottázott, illetve a kötetek borítóit saját rajzaival és festményeivel díszítette.

Dr. Perlaki Ferenc (Kismarton) adományaként kerültek a Múzeum birtokába Hacher Géza ezüstvesszős rajzai, melyeket szintén bemutattunk.

E kiállítás megnyitását nagy érdeklődés kísérte, de sajnos szomorú esemény is. Bartucz Sándor fafaragó, aki nagyon készült a soproni kiállítás megnyitására, éppen a megnyitóval egy időben, 85 éves korában távozott el örökre közülünk, a Múzeumra hagyományozva a kiállításra elküldött faragásait.

Köszönjük a kiállításon résztvevőknek, hogy ajándékkal gyarapították gyűjteményünket, további munkájukhoz, a vendégkönyv beírói mellett, mi is kívánunk erőt, egészséget és sok sikert.

6. Augusztusban rendeztük meg a **VI. Országos Vadászati, Halászati és Természetvédelmi** képzőművészeti kiállítást a Békés megyei Képzőművészeti Szabadiskola Egyesület tagjainak munkáiból. Sok látogatót fogadtunk ezen a kiállításon is.

7. Augusztus végétől október 20-áig volt látogatható az **Erdőrendezés története** című saját kiállításunk, melynek anyagához a Soproni Egyetem Erdőrendezéstani Tanszéke kölcsönzéssel nagymértékben hozzájárult.

Ezen a kiállításon rendkívül értékes térképeket (a legrégebbi 1774-ből való), régi és újabb üzemterveket, utasításokat, táblázatokat, térképészeti és famérési eszközöket is bemutattunk a látogatóknak. A nagy érdeklődéssel kísért kiállítást a tervezettnél több mint két héttel hosszabban tartottuk nyitva.

8. Október végén adtunk helyet az evangélikus egyház által rendezett, az **1848-as forradalom és szabadságharc Kárpátalján** című fotókiállításnak.

Az Erdőrendezés története kiállítás egyik fala

9. Az 1998-as év utolsó időszak kiállítása Berecz Katalin csákvári festőművész képeinek bemutatására adott lehetőséget. A szép színekkel festett akvarellek, olajképek békés nyugalmat és önfeledt szemlélődést tettek lehetővé az érdeklődőknek.

Kiállításaink nem jöhettek volna létre, ha nincsenek olyan támogatóink, akik segítik munkánkat.

Köszönjük az FVM Erdészeti Hivatala, az Állami Erdészeti Szolgálat, az FVM Vadgazdálkodási és Halászati Főosztálya, a Délalföldi Erdészeti Rt., az ÉSZAKERDŐ Rt., a Pilisi Parkerdő Rt., a MÁTRAERDŐ Rt. és a ZALA-ERDŐ Rt. anyagi támogatását.

(A fotókat dr. Ráczné készítette.)

115 éves az erdészeti szakoktatás Ásotthalmon

címmel igényes kiadvány jelent meg a szakiskola tanárainak közös munkájaként.

A könyv ismerteti a szakiskola megalakulásának történetét, melyet az Erdészeti Lapokban 1863-ban megjelent „A magyar gazdasági és erdészeti iskolák ügye” című írás is siettetett.

Végül is hosszas vajúdas után Bedő Albert országos főerdőmester 1883. október 10-én megnyithatta az Ásotthalom-pusztán felépült épületet. Nem évszázados fák alkotta erdő közepén, nem csobogó patak partján, hanem a fátlan homoktenger közepén, ahol a legnagyobb szükség volt rá. Móra Ferenc írja:

„Homok, homok, homok, egy napi járőföldre mindenütt homok. Az az aranycsillámú szép fehér homok, amit csak a latin neve érzékeltet igazán, a harena. Ebben benne van a tenger hullámverése, a szelek tánca, a déli verőfény szikrázása és a holdsugarak játéka a geológiai lisztmezők felett, amelyek aeonok malmában örökltek és szitáltattak, és amelyek mindig emlékeznek tengerkorukra. Félvel-fával megköthetik a homokot. elhitethetik vele, hogy ő erdő, rét, búzamező, szőlő- és kukoricaföld, de a hangja, az örök zizegés ma is az ősócéáné. Ezt nem tudja megtenni sem az aszfalt, sem a kőszikla: a homok mindig beszélget magamagával.

Erdők éldegélnek itt vagy nyolcezer holdon, vannak azok közt fenyvesek és tölgyesek, nyárjasok és nyírjesek, került ide még Kalifornia mamutfáiból is, de mind magán viseli a homok habitusát, és megismerszik az a rókán és az őzön, a fácánon és a sündisznón is, és azt hiszem, hogy a teremő Isten itt az embereket sem agyagból formálta, hanem homokból.”

Az Andriésiné dr. Ambrus Ildikó és Andriési Pál által szerkesztett kiadvány a szakiskola történeti részén túl közli a szakiskola tanárainak életrajzát, visszaemlékezéseit, a szakiskola dolgozóinak névsorát, és az iskola tanulóinak nevét 1935-től napjainkig.

Megrendelhető: Bedő Albert Erdészeti Szakiskola 6783 Ásotthalom, Kiss Ferenc krt. Ára: 800 Ft.

„Emlékek nélkül népeknek híre csak árnyék.”
(Vörösmarty M.)

DR. KIRÁLY PÁL

Az erdészeti emlékhelyek számbavétele

Egyesületünk Elnöksége 1998 elején elhatározta, hogy az Egyesületi alapszabályokban kitűzött egyik céljának megfelelően felkutatja és nyilvántartásba veszi az országban jelenleg fellelhető erdészeti emlékhelyeket. Erre az elhatározásra az e téren köztudottan és általában tapasztalható áldatlan állapotok késztették a vezetőséget. (Sajnos, hasonlóak a tapasztalatok társadalmi méretekben is.)

E feladat végrehajtása érdekében az Elnökség az „Erdészeti Lapok” 1998. márciusi számában megjelentetett felhívással fordult az egyesületi tagsághoz, kérve annak közreműködését.

Köszönet a bejelentőknek!

A bejelentések megtételére kitűzött 1998. április 20-i határidő irreálisan rövidnek bizonyult, mert még novemberben is érkeztek adatlapok a Titkárságra. 36 helyi csoportunk közül 27 csoport tett bejelentést. A nem jelentők közül néhánynak erre nem is igen volt módja a csoport jellege miatt. Öröndetes jelenség, hogy még szakmán kívülről is érkeztek adatok. Az Egyesület ezekért ezen az úton (is) kifejezi köszönetét Bánlaki Ottónak (Budapest), Horváth Lászlónak (Nyíregyháza) és Tajti Lászlónak (Kistelek), valamint a gömörszőlősi Tompa Mihály Emlékbizottságnak, Rácz Miklós alelnöknek és E. Kovács László titkárnak. Az Elnökség természetesen kifejezi köszönetét mindazon tagtársunknak is, akik részt vettek az adatgyűjtésben: az erdészeti emlékhelyek felkutatásában, leírásában és a bejelentések elkészítésében.

Ravasz határában felújított emlékoszlop

tésben: az erdészeti emlékhelyek felkutatásában, leírásában és a bejelentések elkészítésében.

A számbavétel eredménye

A beérkezett adatok közül az átvizsgáláskor összesen 443 adat bizonyult a téma szempontjából értékelhetőnek. Ezek alapján az emlékhelyek – főként rendeltetésük, habitusuk, anyaguk szerint – a következőképpen voltak csoportosíthatók.

1.	Emlékmű	34
2.	Emlékkő	13
3.	Emléktábla	74
4.	Emlékoszlop, kő	37
5.	Emlékoszlop, fa	10
6.	Kopjafa	42
7.	Kő- vagy betonkereszt	13
8.	Fakereszt	18
9.	Szobor, kő vagy beton	32
10.	Szobor, fém	3
11.	Szobor, fa	6
12.	Katonasír	26
13.	Egyéb sír	8
14.	Temető (beerdősült, üzemtervezett)	2
15.	Emlékfa (ültetett)	8
16.	Emlékfa (természetes)	8
17.	Emlékliget, fásítás (ültetett)	22
18.	Forrásfoglalás (emlékjelleggel)	11
19.	Erdei kilátó	10
20.	Emlékjellegű egyéb erdei közjóléti berendezés	5
21.	Erdészeti gyűjtemény, múzeum	14
22.	Egyéb történelmi gyűjtemény	1
23.	Emlékház	1
24.	Erdészeti emléket képező épület	12
25.	Történelmi-régészeti emlékhely	12
26.	Néprajzi emlékhely, erdei	2
27.	Szakraális építmény vagy emlékhely	9
28.	Technikatörténeti emlék	4
29.	Közterületi elnevezés, erdészeti	6

Osztályozásbeli megfontolások

A bejelentett emlékhelyek osztályozásával kapcsolatban megjegyzem, hogy az objektumok között „műfaji” szempontból gyakoriak a határesetek, az átfedések és a kombinációk. Ilyen esetekben a legjellemzőbbnek és a további teendők szempontjából is legfontosabbnak tartott ismérv alapján történt a besorolás. Például: katonasír fakeresztrel, a keresztlen szerény tábla „Ismeretlen katona” felirattal. Ebben az esetben a besorolás a „katonasír” volt, és az emlékhelyet sem a „fakereszt”, sem az „emléktábla” rovatban nem ismételtük meg.

Más példa. Gyakori a hasonlóság az emlékmű, az emlékkő és az emléktábla között. Ha az objektum egy tonnányi sziklatömb egy kis emléktáblával, akkor emlékkőnek minősítettük, mert általános habitusa ezt a differenciálást indokolta. Egy fémtáblával ellátott kopjafa esetében a domináns jelleg nem a

tábla, hanem a kopjafa; s bár ez is emlékmű, de indokolt ezen belül ennek a műfaji csoportnak az elkülönített feltüntetése.

A különböző ember alkotta emlékhelyeink kivitelének *művészi színvonalával*, e szempontból való értékelésükkel most nem foglalkoztam, ennek a felmérésnek nem is ez volt a célja és csupán verbális leírások alapján ez nem is lett volna lehetséges. Annyi megítélhető, hogy az emlékművek, kopjafák, kereszték stb. többségét meghalt erdészek, vadászok, erdei munkások emlékére létesítették, egyszerűbb kivitelben. Ezeknek egy része ún. *haláljel*; vagyis ott állították őket, ahol az elhunytat szolgálatának teljesítése, munkavégzése közben érte vagy a természetes, vagy – többnyire – az erőszakos, tragikus halál: baleset, orvgyilkosság, villámcsapás stb. E cél fényében nagyobb részüket nincs is értelme művészi kivitel szempontjából értékelni.

Területi tapasztalatok

Elgondolkodtató az *értékek területi megoszlása* a három fő országrész között (Alföld, Északi-középhegység, Dunántúl – kiemelve a fővárost, Budapestet). Még akkor is, ha tudjuk, hogy az emlékhelyek eltérő fajsúlya miatt nem sok értelme van mennyiségi arányok képzésének. Például nem lehet egymással párhuzamba állítani egy jeltelen sírt egy erdészeti múzeummal vagy egy vármórt egy kopjafával. Mégis *szembetűnő a Dunántúl gazdagsága* a többi országrésszel szemben, illetve az Alföld viszonylagos szegénysége, ami az erdősültséget és azzal összefüggésben az erdészettörténeti múltat, az erdészeti kultuszt tekintve érthető is. A jövőbeli extenzív fejlesztés folyamán azonban ezt az aszimmetriát célszerű volna figyelembe venni.

A városligeti kopjafa

Igen eltérő, nagy szóródást mutat a számbavételi munka minősége. *Kiemelkedő, dicséretes munkát végzett:* a Debreceni, Egri, Győri, Kaposvári, Kecskeméti, Keszthelyi, Miskolci, Soproni, Szombathelyi, Visegrádi és a Zalaegerszegi Helyi Csoport. Sajnos volt egy-két olyan területi csoport, amelyik küldhetett volna anyagot, de még nemleges jelentést sem küldött. Ugyancsak nem szolgáltatott egyetlen adatot egyetlen szakosztály sem. Amint arról már történt említés, egyéni bejelentés is csak szakmán kívülről érkezett.

Még nem teljes körű a leltár

Az adatgyűjtés legnagyobb hézaga az *erdészeti-vadászati szakemberek temetői síremlékeinek számbavétele* terén mutatkozott. A Gödöllői és a Soproni Helyi Csoport közölte a helyi temetőben nyugvó szakemberek névjegyzékét; egyéb helyekről csupán néhány szórványos adat érkezett be. Ezért az anyag homogenizálása végett ezeket a jelenlegi feldolgozásból kihagytam. Úgy tűnik, hogy *ezzel a feladattal a későbbiekben kellene foglalkozni*, ha lesz hozzá erő és szándék.

Ugyancsak a témához kapcsolódó, de később külön megoldandó feladatnak látszik azoknak az erdészeti-faipari-vadászati

rendeltetésű *épületeknek* a számbavétele, amelyek régiségük-nél, szerkezeti-építészeti sajátosságaiknál, történetük-nél vagy szépségük-nél fogva a szakma magasépítési műszaki emlékeinek – talán nevezhetjük így: erdészeti műemlékeknek – számitanak. A mostani adatgyűjtés folyamán bejelentettek azonban máris nyilvántatásba kerültek.

Példák a kihagyásokra

A jelenlegi munka magán hordozza az úttörés, az első kezdeményezés nehézségeinek jegyeit. Ezek közül *legszenvedelmesebb a számbavételnek már érintett hiányos, hézagos volta*, esetenként még ott is, ahol egyébként elismérésre méltó munkát végeztek. Felhozok néhány nyilvánvaló példát.

Senkinek nem jutott eszébe erdészeti emlékhelyként megemlíteni az OEE régi Alkotmány utcai székházát, csak a rajta elhelyezett emléktáblát; a Magyar Mezőgazdasági Múzeumot, mint egyúttal a legnagyobb erdészeti gyűjteményünket; a Szalajka-völgyi szabadteri és zárttéri erdei múzeumot. Továbbá a Soproni Egyetem botanikus kertjében az 1921. évi ágfalvi csata hősi halott főiskolásainak emlékművét; az egyetemi rektorátus aulájában és lépcsőcsarnokában látható emléktáblákat. Az illetékes adatfelvevő leltárba vette pl. a zirci Bakony Pantheonban Roth Gyula és Tallós Pál erdőmérnökök emléktábláját, de a mellettük levő, Majer Antal professzor tiszteletére a közelmúltban elhelyezett emléktáblát már nem.

Sajnálatosan *kevés az erdőben levő történelmi-régészeti, valamint technikátörténeti emlékhelyekre irányuló bejelentés*. Pedig például az Északi-középhegységben a Börzsönytől a Sátor-hegységig számos őskori és középkori vármaradvány található az erdő kellős közepén. Ugyanott szép számban találhatunk műszaki emlékeket is bányatárnák és aknák, kohók, huták, deszkametsző malmok, erdei vasúti létesítmények, munkástelepek stb. maradványainak formájában. *Az erdei munka néprajzában emlékei is nagyobb számban lelhetők fel*, mint az a kettő, amely bejelentésre került.

A *szakrális emlékek* vonatkozásában jó példa lehet a számbavételből történt kifejejtésre a zalaszentőri erdőben, a Világosvár-hegyen álló, messziről látható, impozáns, hatalmas és szép buddhista sztúpa, amely *egész Európában a legnagyobb(!)* ilyen típusú buddhista emlékhely. A sztúpát körülvevő erdőt pedig az Emberi Jogok Parkjának nyilvánították.

Viszonylagos frissessége ellenére nyilván emlékhely-kataszterünkbe kíváncznának az ópusztaszeri történeti emlékpark megfelelő létesítményei is (az Erdők Temploma, a kiskunsági erdészház, a tiszai fafeldolgozás emlékhelye stb.).

A felmérés további sorsa

A számbavétel tényeinek fejtegetése helyett még néhány mondatot írok a további tervekről, teendőkről. Egyesületünk Elnöksége – eltekintve a felmérés említett fogyatékoságai fölé – a gyűjtött anyagot még lehetőség szerint kiegészítve, *kötetbe foglalva publikussá kívánja tenni*. A nyilvánosságra hozatal talán ösztönzést is ad majd a számbavétel folytatásához és ezzel megteremtí az alapját egy későbbi fejlesztett változat elkészítésének.

Az Elnökség az adatlapok áttekintése alapján *tervet kíván készíteni a szükséges karbantartások, felújítások, pótlások elvégzésére*, azért, hogy az egyesületi tagság személyi jövedelemadójából az OEE részére felajánlott és befolyt pénz a legcélszerűsáiban és sürgősségi sorrendben tudja erre felhasználni. Az már látható, hogy az OEE önmaga nem lesz képes felvállalni ezt az egész országos feladatot, hanem csak egy részét. Kezdeményezheti ellenben az egyes erdőkezelők-nél a működési területükön található emlékhelyek rendbehozatalát és fenntartását.

Ez az *erdőlcse feladat* belekerülhetne a szakmai etikai kódexbe is, ha egyáltalán készül majd ilyen. S belekerülhetne az Erdőrendezési Szabályzatba is, előírás-ként arra irányulóan, hogy az erdőtervet készítő szakember rögzítse az üzemi térké-

Sorszám	A bejelentő (helyi csoport) neve, sorszáma	Az emlékhely jellege	Baja	Bálassagyarmat	Debrecen	Eger	Gödöllő	Győr	Gyula	Kaposvár	Kecskemét	Keszthely	Mátfaúrad	Miskolc	Nagykanizsa	Nyíregyháza	Pécs	Sopron	Szeged	Szolnok	Szombathely	Tamási	Tatabánya	Veszprém HM	Veszprém FM	Visegrád	Zalaegerszeg	Budapest FM	Budapest HM	Bánfalva Ottó	Tajti László	Horváth László	Csömörzölös	Összesen
			1.	2.	4.	5.	6.	7.	9.	10.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	20.	21.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	35.	36.	Egyéni				
1.	Emlékmű		3	4		3		1			2	1		8			1	7	1							2	1							34
2.	Emlékkő						1				1	1						3					1	2		1	2		1					13
3.	Emléktábla		2	4		4	1			3	2	4	1	23	4		1	6	5		2	1			3	4	1	3						74
4.	Emlékoszlop, kő					6	1	3		3					1			1		3	7	1	2	1		5	1				1	1		37
5.	Emlékoszlop, fa			1	1							2	1							2	1			1					1					10
6.	Kopjafa		1		1	2		5	1		13	3	2	5		1		4							1	1	1	1						42
7.	Kő- vagy betonkereszt			1				1				2					2	1			2		1		3									13
8.	Fakereszt		1	1		1		3					1	1				2			1	2		1		2	1			1				18
9.	Szobor, kő vagy beton				1		3			1					1			15	1	10														32
10.	Szobor, fém														1			1										1						3
11.	Szobor, fa				5										1																			6
12.	Katonasír		3	1				2				1	2	10	2							1					1			3				26
13.	Egyéb sír									2					2			1																8
14.	Temető (beerdősült, üzemtervezett)		1							1											2			1										8
15.	Emlékfa (ültetett)											1	1						1	1				1	1	1	1							8
16.	Emlékfa (természetes)			1										1			1				1				1	2							1	8
17.	Emlékliget, fásítás (ültetett)				1		1		4						1			2	1	2	4			1	2	1	1		1					22
18.	Forrásfoglalás (emlékjellelleggel)													4				3			3					1								11
19.	Erdei kilátó						1			1								6			1							1						10
20.	Emlékjellegű egyéb erdei közjóléti berendezés			2														1							1			1						5
21.	Erdészeti gyűjtemény, múzeum			1			2	1		1				3				1	1		1				1								2	14
22.	Egyéb történelmi gyűjtemény										1																							1
23.	Emlékház						1																											1
24.	Erdészeti emléket képező épület			1						2	2				1			1			3	1	1											12
25.	Történelmi-régészeti emlékhely			2			1		1		1							2			1					4								12
26.	Néprajzi emlékhely, erdei										1			2							1			1		3	1							9
27.	Szakképzési építmény vagy emlékhely			1								1																						2
28.	Technikatörténeti emlék														1			1								2								4
29.	Közterületi elnevezés, erdészeti						1							1	2				1	1														6
Összesen			7	15	16	18	4	24	2	17	24	17	8	59	16	1	5	58	11	19	30	6	5	9	12	28	13	6	4	4	1	1	3	443

pen is, az üzemtervben is ezek pontos helyét, továbbá az erdőrendezés eszközeivel segítse elő fennmaradásukat.

Reméljük, hogy a többcélú erdőgazdálkodás, a tájfejlesztés keretében fejlődni fog maga az erdészet által kibontakoztatott erdei idegenforgalom is, amit mikroregionális tervekben terveznek meg. Ennek az erdei idegenforgalomnak hálás célpontjai lehetnek olyan emlékhely-objektumok, mint pl. a helyi erdészettörténeti gyűjtemények.

Folytatni kell(ene) a munkát!

Végül, de nem utolsósorban: folytatni kellene a számbavételi munkát. De most már szakszerűbben előkészítve, az első nekirugaszkodás pozitív és negatív tapasztalatainak felhasználásával kidolgozott „Útmutató”, továbbá a munkába bekapcsolódók személyes eligazítása alapján.

A számbavételt ki lehetne terjeszteni a határokon túl, a történelmi Magyarország területén még a magyar erdészet által létrehozott, fellelhető emlékhelyekre. Továbbá – főként irodalmi adatok alapján – az egykor létezett, de időközben valamilyen oknál fogva megszűnt, megsemmisült emlékhelyek felidézése is. Befejezésül kérünk mindenkit, aki tudomással bír vagy tudomást szerez valamilyen erdészeti emlékhelyről, hogy legyen szíves azt levélben bejelenteni az OEE Titkárságának. Előre köszönjük!

Címünk: Országos Erdészeti Egyesület, 1027 Budapest, Fő u. 68.

Napfogyatkozás – 1999

Az Országos Erdészeti Egyesület és az Élet és Tudomány Szerkesztősége közös napfogyatkozás megfigyelésére invitálja az arra kíváncsiakat.

Találkahely: Taliándörögd határa, az Imár dombon lévő kereszt.

Időpont: 1999. augusztus 11-én, délelőtt 11 órakor.

Jelentkezni lehet az Erdészeti Lapok Szerkesztőségénél.

Erdész emlékművet avattunk

a Mecseki Erdészeti Rt. Sellyei Erdészete területén. Az emlékmű, amely Szatyor Győző Kós Károly-díjas alkotóművész munkája, a sikotai erdőben került felállításra. Az avatáson, melyet Káldy József, az Rt. vezérigazgatója és az OEE elnöke tartott, jelen voltak szakmánk aktív és nyugdíjas képviselői, valamint az erdő és a természet barátai.

Az emlékmű, mely egyik munkatársunk elképzelése, ötlete alapján valósult meg, bemutatja a környezetében lévő erdővel együtt munkánk értelmét, célját, belőle erőt meríthetünk feladataink megoldásához.

Az avató ünnepség diákok erdei vetélkedésével zárult, melyen a természettel, az erdészszhivatással kapcsolatos feladatokkal kellett megbirkóznunk.

Molnár Tamás erd. igazgató

